

Dr. Elias Lönnrot on sündinud 9. Aprillil vuue kalendri järels, aastal 1802 Sammatis Uusimaa kreisis Soome maal. Hoolas õppija tegi ta peaa alamad koolid läbi ja läks universiteedi väärle, kus ta tohtriks õppis. Aastal 1833 sai ta freisarstiks Rajaani linnas. Juba ennegi ja fa nüüd leidis ta oma ameti töörwas oega rahva wanu laulust ja regewärtssisid forjata. Seda tegi ta suure osanuse ja armastusega. Ta reisis fa selle tarvis nii hästi Soomes eneseks kui fa meie maal ja Lapi maal, soelus ja haris, wördles ja fordles, kuni ta aastal 1829—31 wanade laulude fogu välja andis, mille nimi ta „Rantele“ see on „Kannel“ pani. Neil reisidel oli t: fa forjates ja fogudes Soome suure rahva-epose wõi enneniistje laululoo üles kirjutatud, mille nimi on „Kalewala“, see on Eesti feeli „Kalevite lodu“, sest ja Soome aga fa meie feeli sõnade taga tähendab kohta. Kalewala Soomlastel on just sedasama, mis meil Eestlastel Kalevi poeg. Ja imelik! Ka meie Kalevi poeg on ühe tohtri tollu forjatud ja üles kirjutatud, sest Dr. Kreuzwald oli nütsama freisarst Wēru linnas, nagu Dr. Lönnrot Rajaanis. Nõnda on siis Lönnrot Soomlaste Kreuzwald. Aga Lönnrotil oli õnn vabama rahva jaas elada kui Kreuzwaldil, ja selle pärasid en Lönnrot veel palju teisi suuri teaduslike töid Soome feeloks teinud. Ka sai tema värast kuulsa Soome feelle nurija M. Gastréni surma aastal 1853 Helsingi universiteedis Soome feelle professoriks. Seda ametit pidas tema kuni aastani 1862, kus lahkus ta sellest ja elab sest saadik iseränis

raamatute kirjutamisele. Tema töödest on isearaliselt veel nimetada Soome rahva wanad sõnad ja mõistatused, mis 1842—1844 välja tulivad, siis see tema suur Soome-Rootsi sõnaraamat, mis ülfi 70 marka (umbes 27 rubla) mässab. Pääte selle oli ta veel mitme Soome feelle aja lehe redaktor wõi toimetaja. Ka on tema Soome kirjanduse seltsi (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura) asutaja, mis juba aastal 1831 sündis ja nüüd oma 50 aastase jubileumi õra on pühitsenud. Sest on selgeste näha, et Lönnrot üks kõige suurematest kirjameestest maa poäl on, aga kõige kuussain on tema kirjades muidugi Kalewala. See on tema nime läbi maa ilma tannud. Selle sees on iseränis Soome rahva-laulud Wäinämöinen, Ilmarinen ja Lemminkainen üheks ilusaks loots punutud nii kui fa mitmest muist wana aja jumalast. Reid lohne tunneb fa meie rahwas tull Wanemuine, Ilmarine ja Lämmesküne nime all. Kalewala pandi mitmessse teise feelde ümber. Nimelt tulis teda Gastrén 1841 Rootsi feelde, Léouzon le Duc 1845 Prantsuse feelde ja Schieffner 1852 Saksa feelde. Eesti feelde ei ole teda veel ümber pandud, aga loobame, et see tulevikus sünib. Seni laua peawad need, kes teda lugeda tahavad, Soome feelt õppima, mis ju fa mitte wõga raske ei ole. Nõnda on siis Lönnrot meie Soome wendade kirjamara kangelane ja selle suurem edendaja. Soomlasted onistavad teda, nagu meie rahwas Kreuzwaldigi. Aga ime see fa ei ole, sest mees on seda aini täieste ära teeninud.